

Ble advart av sine egne

Da Thorbjørn Jagland ble forespurt om han ville ta gjenvalg til Nobelkomiteen, ble han minnet om at han risikerte å bli vraket som komitéleder.

ALF OLE ASK
alf.ask@aftenposten.no
SOFIE GRAN ASPUNVIK
ROBERT GJERDE
REIDUN J. SAMUELSEN
KJETIL HANSEN

Helt siden før stortingsvalget i 2013 var det diskusjon om at valgresultatet kunne få konsekvenser for sammensetningen av Nobelkomiteen. Etter valget ble det klart at Høyre ville kunne utpeke to og Frp én. Personer utpekt av de to partiene ville dermed ha flertall og kunne velge en ny leder i stedet for Thorbjørn Jagland. Høyre-ledelsen på Stortinget ga på et tidspunkt uttrykk for at de så etter lederemner i sin leting etter nye navn til komiteen.

Ville han stille likevel?

Ledelsen i Arbeiderpartiet drøftet med Jagland – før partiet valgte å nominere ham på nytt – nettopp dét at han risikerte å tape ledervet. Han ble, etter det Aftenposten kjenner til, spurt om han likevel ville stille på nytt. Alternativt kunne han trekke seg og la være å stille til gjenvalg.

Jagland gjorde det klart at han ville gjenoppnevnes, og slik ble det.

Fortsetter som menig

I går gikk spådommene fra Ap-ledelsen i oppfyllelse. Komiteen bestemte at den tidligere Høyre-lederen Kaci Kullmann Five skulle velges som ny leder. Den nye nestlederen er Berit Reiss-Andersen, som har bakgrunn fra Arbeiderpartiet.

– Jeg konstaterer at de som er valgt av Stortinget fra Frp og Høyre, valgte å bruke sitt flertall til å bytte leder, sier Jagland til Aftenposten.

Jagland fortsetter som menig medlem i Nobelkomiteen. Han forlot Nobel-instituttets lokaler i går før lederskiftet var offentliggjort og henviste alle spørsmål til Five og komitésekretær Olav Njølstad.

Five: – Jagland god leder

– Det er bred enighet i komiteen om at Jagland har vært en god leder for komiteen i seks år, sa Five til pressen.

Jeg konstaterer at de som er valgt av Stortinget fra Frp og Høyre, valgte å bruke sitt flertall til å bytte leder.

Thorbjørn Jagland

På spørsmål om hvorfor Jagland ble vraket til tross for at komiteen mener han har gjort en god jobb, svarte hun at hun

FIKK MOTSTAND: Thorbjørn Jagland på vei inn til møtet i Nobelkomiteen, der han ikke ble gjenvalgt som leder. Her er han i heisen sammen med nytt komitémedlem, Henrik Syse, som er utpekt av Høyre.

FOTO: TERJE PEDERSEN, SCANPIX

OVERTOK STAFETTPINNEN: Kaci Kullmann Five tok i går over som leder av Nobelkomiteen etter Thorbjørn Jagland.

FOTO: TERJE PEDERSEN, SCANPIX

ikke ville gjengi det som var blitt sagt under møtet.

– Tradisjonen tro kommer vi ikke til å referere eller kommentere det som har foregått på dagens møte, sier Kaci Kullmann Five.

Five spurt om å stille

Hun røpet likevel at hun var blitt spurt om å ta over ledervet fra et annet komitémedlem. Ifølge VG var det Inger-Marie Ytterhorn, tidligere stortingsrepresentant for Frp, som ba Five stille.

I tillegg til Five og Ytterhorn sitter filosof og fredsforsker Henrik Syse i komiteen etter å ha vært foreslått av Høyre.

Five avfeier påstander om at

FAKTA

Jaglands ledertid

- Sammensetningen av Nobelkomiteen skal, så langt det lar seg gjøre, reflektere partiens styrkeforhold i Stortinget. Det er imidlertid komiteen selv som velger hvem som skal være leder.
- Thorbjørn Jagland har ledet Nobelkomiteen siden 2009 og har vært til dels omstridt.
- Kritikerne har pekt på hans dobbeltrolle som leder av både Europarådet og Nobelkomiteen.
- I tillegg har Jagland frontet

kontroversielle fredspristildelinger. I tillegg til tildelingen til den kinesiske dissidenten Liu Xiaobo, har tildelingene til EU og USAs president Barack Obama blitt gjenstand for debatt.

- Liu Xiaobo-prisen har fått spesielt mye oppmerksomhet som følge av Kinas sterke reaksjon. All politisk kontakt mellom Kina og Norge ble brutt etter denne tildelingen. Fortsatt ser ikke isfronten ut til å være i ferd med å smelte.

lederskiftet har sammenheng med Norges iskalde forhold til Kina, som følge av at den kinesiske dissidenten Liu Xiaobo ble tildelt Nobels fredspris i 2010.

– Dette var en avgjørelse også jeg støttet sterkt opp om, sier Five.

– Godt kvalifisert

Den nye komitélederen avkrefter at lederskiftet har sammenheng med Jaglands lederstil. Five sier at en ny komité har behov for en ny organisering, og at det er ikke noe dramatisk i det.

Parlamentarisk leder i Høyre,

Trond Helleland, mener Five er godt kvalifisert for jobben som komitéleder, men avviser å ha hatt noe med lederskiftet å gjøre.

– Vi har hatt fullstendig «hands off» i forhold til hvilke drøftinger de skal gjøre i komiteen. Jeg har verken hatt kontakt med Henrik Syse eller Kaci Kullmann Five etter at de ble utnevnt, sa Helleland.

Også Frps Harald T. Nesvik sier han ikke har blandet seg inn i saken om nye ledere i komiteen.

GLADE GUTTER: UiB-rector Dag Rune Olsen (til.v) og stortingsrepresentant Peter Chr Frølich (H).

Nytt liv i Geofysen

Byens politikere har skaffet penger til Geofysisk Institutt – 35 millioner kroner til oppussing og istandsetting.

TERJE VALESTRAND

terje.valestrand@bt.no

Brede smil og lutter glede på Løvebakken tirsdag ettermiddag. Da kunne stortingsrepresentant Peter Chr Frølich (H) fortelle den glade nyheten til UiB-rector Dag Rune Olsen. Kunnskapsdepartementet har fordelt pengene som Stortinget i høst avsatte til opprustning av forskningslokaler. Bergen stikker av med halvparten. Geofysisk Institutt, signalbygget helt sør på Nygårdshøyden, får 35 millioner kroner og kan starte nødvendig oppussing umiddelbart.

Gammelt og stengt

Siden 2010 har store deler av det mektige bygget stått ubrukt. Alderen hadde krevd sitt i en bygningsmasse fra 1928, den gang borgerskapet med skipsreder og statsminister Johan L. Mowinckel i spissen, rumlet sammen 650.000 kroner til stasbygget. Det var her størrelser som Nansen, Bjerknes og Helland-Hansen satte sine spor.

Bare Vervarslinga på Vestlandet har holdt ut i de trekkfulle og kalde lokalene, der det nå skal komme nytt liv.

Samlet klimaklynge

Dagens statsminister fra Bergen, Erna Solberg, trakk nylig frem Bjerknessenteret som eksempel på fremragende forskning. Nå skal de inn i Geofysen. Rektor Olsen, som elsker å snakke om klynger, vil samle all klimaforskning i klynge her oppe i nye lokaler, ferdigstilt om to år.

Rett nok er dagens bevilgning fra departementet bare nok til halve prosjektet, som har en kostnadsramme på 70 millioner kroner.

– Resten av pengene skal vi nok klare å skaffe, sier den optimistiske rektoren fra UiB.

Frølich har ikke mer penger å bevilge i denne omgang, men legger til at kvaliteten på klimaforskningen i Bergen er viden kjent, både på Stortinget og ellers i verden. Han tviler heller ikke på at UiB skal klare å sluttfinansiere den nye satsingen i den gamle Geofysen.